

УДК 330.322.4:352.9:004

JEL L1

DOI 10.32782/2786-765X/2023-1-8

Пивовар П.В.кандидат економічних наук, доцент,
керівник ННЦ космічних та геоінформаційних технологій*Поліський національний університет*ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7668-2552>**Тарасович Л.В.**кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри менеджменту та маркетингу*Поліський національний університет*ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0740-6567>**Присяжна Т.Т.**

аспірантка

*Поліський національний університет*ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-8933-4819>

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ, МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ТА СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТАЦІЇ

У статті виокремлено концептуальні засади діджиталізації інвестиційної діяльності територіальних громад та обґрунтовано можливості підвищення ефективності управління цим процесом. Діджиталізацію соціально-економічних процесів в територіальних громадах запропоновано розглядати як комплекс адміністративних, програмно-технічно забезпечених дій органів управління територіальних громад, що призводять до трансформації усталених, традиційних практик та процедур в цифровий формат (електронний документообіг, адміністрування податків та зборів, електронні платформи надання адміністративних послуг, електронні системи звітування, системи моніторингу стану навколишнього середовища тощо). Акцентовано увагу на тому, що програмно-технічне забезпечення дій органів управління територіальних громад базується на основі комплексу з чотирьох аспектів – технології, організації, управління, регулювання, що мають позитивний вплив на формування інвестиційного потенціалу громади. Аргументовано, що діджиталізація інвестиційної діяльності є активним інструментом залучення та управління інвестиційними ресурсами в територіальних громадах, що забезпечує їх економічний розвиток. Доведено, що діджиталізація уможливує впровадження цифрових технологічних рішень у процес залучення інвестицій з позицій забезпечення ефективності та транспарентності інвестиційної діяльності, подолання адміністративних перешкод та спрощення процедури прийняття рішень. До основних напрямів діджиталізації інвестиційної діяльності на рівні територіальної громади віднесено: запровадження електронних сервісів; використання штучного інтелекту; краудфандинг та краудінвестинг; електронний документообіг та електронний підпис; блокчейн технології. Теоретично доведено, що застосування різноманітних інноваційних технологій та електронних сервісів може значно спростити процес залучення інвестицій, покращити управління фінансовими ресурсами територіальних громад та забезпечити більшу прозорість та відкритість у взаємовідносинах з інвесторами.

Ключові слова: діджиталізація, інвестиції, інвестиційне забезпечення, територіальні громади, стратегія, електронні сервіси, штучний інтелект, краудфандинг, краудінвестинг, блокчейн технології.

Постановка проблеми та її актуальність. Останнє десятиліття характеризується стрімким розвитком цифрових технологій, що проявляється у поступовому витісненні рутинних методів організації будь-яких соціально-економічних процесів та сприянні швидкому доступу до інформаційного середовища. Діджиталізація інвестиційної діяльності територіальних громад дає можливість покращити інструменти управління інвестиційним потенціалом та збільшити обсяги залучених інвестицій, що забезпечує економічний розвиток громади. Враховуючи окреслене, обґрунтування концептуальних основ

діджиталізації інвестиційної діяльності територіальних громад та ідентифікація підходів до імплементації цього процесу вбачається гостро актуальним завданням.

Метою статті є обґрунтування концептуальних засад діджиталізації інвестиційної діяльності територіальних громад та можливостей підвищення ефективності управління цим процесом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Діджиталізація соціально-економічних процесів стала предметом досліджень у різних галузях науки та практики управління. Так, у дослідженнях Лехмана Е. та Анацка Н. [14]

розглянуто різні методичні підходи до тлумачення терміну «цифровізація», розкрито процес розвитку діджиталізації, ідентифіковано його вплив на розвиток економічних явищ і процесів. У роботі досліджується роль цифрових технологій для ключових секторів економіки (промисловості, транспорту, фінансів та ін.). Дослідники пропонують розглядати діджиталізацію з позицій інтеграції цифрових технологій у всі аспекти суспільства та економіки. При цьому, одним із основних ефектів діджиталізації розглядають підвищення продуктивності за рахунок автоматизації виконання низки організаційно-управлінських та виробничо-технічних завдань. Не менш важливим ефектом діджиталізації є формування нових ринків товарів та послуг (онлайн-магазини, електронні сервіси, онлайн-медіа зони тощо), що сприяє зростанню економічної активності суб'єктів бізнесу. Поряд з ефектами, виділено проблеми для економічного розвитку, що можуть виникнути внаслідок діджиталізації. Ключовими серед них є вивільнення робочої сили та нерівномірний розподіл діджиталізації. Зокрема, ті господарюючі суб'єкти, які перші переходять на цифрові технології, суттєво підвищують ефективність свого продукту на виході, а ті, які не встигають, можуть вибути з ринку за рахунок низької конкурентоспроможності. Як результат, ринок стає більш монопольний. Однак, на думку авторів, переваги діджиталізації переважають проблеми, і в цілому діджиталізація є потужною силою для економічного зростання і інвестиції в цифрові технології є доцільними для забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів бізнесу [14].

Суттєвим науковим доробком у дослідженнях сутності та наслідків діджиталізації в соціально-економічній сфері є праці Цзін Сю, Сію Ше та Вейвей Лю [21]. Дослідники розглядають процес діджиталізації через призму її впливу на довкілля, соціальну систему та управління. Так, одним із позитивних напрямів впливу діджиталізації на навколишнє середовище є зменшення забруднення та викидів парникових газів, оскільки діджиталізація є важливим елементом при підвищенні енергоефективності та зменшення відходів і просування відновлюваної енергії. Інтелектуальні мережі можуть допомогти зменшити споживання енергії шляхом більш ефективного управління попитом і пропозицією. Також діджиталізація застосовується при зменшенні відходів шляхом більш ефективного відстеження та переробки ресурсів та матеріалів. Цифрові технології можна використовувати для просування

відновлюваної енергії, спрощуючи інвестування та встановлення сонячних панелей та інших сучасних технологій. Наступним напрямом впливу діджиталізації на довкілля є захист біорізноманіття. Цифрові технології можна використовувати для його відстеження та моніторингу, виявлення та захисту видів, що перебувають під загрозою зникнення, а також для більш сталого управління природними ресурсами. Для прикладу, супутникові знімки можна використовувати для моніторингу вирубки лісів. Важливим позитивним напрямом діджиталізації в соціальній сфері є покращення доступу до освіти та охорони здоров'я, підвищення громадянської активності та сприяння належному управлінню. Наприклад, цифрові технології можна використовувати для надання онлайн-освітніх та медичних послуг людям у віддалених районах. Діджиталізація сприяє скороченню бідності, уможливорює підвищення продовольчої безпеки та сталий розвиток. Одночасно із врахуванням усіх позитивних ефектів від імplementації діджиталізації, потрібно ретельно оцінювати комплекс ризиків та виклики. Наприклад, діджиталізація може призвести до наростання нерівності, переміщення робочих місць і погіршення стану довкілля. Важливо ретельно керувати цими ризиками, щоб переконатися, що оцифрування використовується на благо [21].

У статті [18] підкреслюється роль діджиталізації у сфері публічного управління та висвітлюють ключові аспекти, які впливають на її ефективність. Цікавим є дослідження методів та інструментів оцінки ефективності діджиталізації публічного адміністрування, зокрема, таких, як оцінка результативності, ефективності та ефективності витрат. Автори наголошують на важливості впровадження оцінки ефективності процесу діджиталізації в практику управління на місцевому рівні та наводять успішні її приклади.

Важливий науково-практичний внесок зроблено групою дослідників Institute of Information Science and Technologies (National Research Council) та Institute for Technology Assessment and Systems Analysis. Учені ґрунтовно досліджують драйвери, бар'єри та наслідки цифровізації саме у сільських районах. У статті [11] досліджується важливість діджиталізації для розвитку сільських територій та висвітлюються основні чинники, які спричиняють стимулюючий або дестимулюючий вплив на їх розвиток. До драйверів діджиталізації в сільських територіях авторами віднесено доступ до інформаційних технологій та мереж, потребу в поліпшенні ефективності

та конкурентоспроможності, а також підвищення якості життя місцевих жителів. Натомість, бар'єрами запровадження діджиталізації пропонують вважати: недоступність інфраструктури, брак фінансування та неობізнаність населення з технологіями. Наслідками діджиталізації сільських територій, за переконаннями учених, є поліпшення ефективності надання адміністративних послуг та конкурентоспроможності бізнесу, підвищення якості життя та зменшення нерівності між міськими та сільськими районами.

Важливий науковий доробок належить групі науковців під керівництвом Роланді С. [19]. Авторами представлено таксономію наслідків імплементації діджиталізації, які розділено на такі групи: економічні (покращення ефективності, збільшення виробництва та покращення доступності до ринків); соціальні (поліпшення якості життя місцевих жителів та підвищення рівня освіти); екологічні (зменшення впливу на довкілля та збільшення стійкості до кліматичних змін).

Слід зазначити, що особливий інтерес у рамках даного дослідження становить вплив діджиталізації на розвиток сільського підприємництва. У цьому руслі наукового пошуку виокремлюються дослідження Лекханья Л. [15], який аналізує різні аспекти цифрової трансформації, до якої відносить впровадження нових технологій, збільшення доступності до мережі Інтернет, розвиток електронної комерції та цифрового маркетингу. Також дослідник досить вдало презентує успішні кейси цифрової трансформації підприємств в сільській місцевості та приходить до висновку про необхідність цифрової трансформації для розвитку підприємництва в сільській місцевості.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідженнями встановлено, що нині існує значна кількість трактувань поняття «діджиталізація». У контексті даного дослідження заслуговує на увагу визначення Семілітко Д., який трактує це поняття як «процес переходу до нових способів мислення та роботи на основі застосування соціальних, мобільних та інших технологій, що стимулюють зміну стилю та підходів до управління соціально-економічними системами» [5, с. 76–77]. В свою чергу, діджиталізація соціально-економічних процесів – це комплексний процес імплементації інформаційних технологій у комбінації з цифровими інструментами для формування або вдосконалення каналів передачі інформації. Тобто, в основі діджиталізації лежить процес імплементації цифрових рішень у сфері автоматизації

передачі та обробки даних, з подальшим доведенням їх до користувача, електронного документообігу, моніторингу та аналізу соціальних та економічних показників діяльності соціально-економічного суб'єкта, електронної комунікації між учасниками соціально-економічних процесів тощо [2, с. 52–58].

Ключовими галузями, у яких діджиталізація знаходиться на стадії імплементації, є такі: охорона здоров'я, освіта, соціальний захист, транспорт, логістика, виробництво, торгівля та інші. Вона може включати використання інтернету речей, штучного інтелекту, аналізу даних, блокчейну та інших інноваційних технологій для покращення ефективності та якості соціально-економічних процесів [8]. Варто зауважити, що більшість дослідників сходяться на тому, що мета діджиталізації будь-яких соціально-економічних процесів полягає у покращенні якості та ефективності надання соціальних та економічних послуг, забезпеченні доступності цих послуг для більшої кількості людей, покращенні якості та швидкості виробничих процесів, зменшенні витрат та більш ефективному використанні ресурсів [20].

Вважаємо, що діджиталізація соціально-економічних процесів в територіальних громадах – це комплекс адміністративних, програмно-технічно забезпечених дій органів управління територіальних громад, що призводять до трансформації усталених, традиційних практик та процедур в цифровий формат (електронний документообіг, адміністрування податків та зборів, електронні платформи надання адміністративних послуг, електронні системи звітування, системи моніторингу стану навколишнього середовища тощо). При цьому, програмно-технічне забезпечення дій органів управління територіальних громад базується на основі комплексу з чотирьох технологічних та організаційних аспектів, які в подальшому позитивно впливають на формування інвестиційного потенціалу громади.

1) Технологія. Впровадження цифрових технологій (автоматизовані бази даних, електронні кабінети суб'єктів оподаткування, електронні довідки та заявки, електронні звіти тощо) дає можливість підвищувати ефективність управління інвестиціями за рахунок забезпечення швидкого доступу до інформації. При цьому, імплементація цифрових технологій потребує набуття спеціальних навичок управлінського персоналу, додаткових витрат на придбання відповідного програмного забезпечення та його обслуговування.

2) Організація. Процес імплементації діджиталізації цифрових технологій вимагає

суттєвої реорганізації організаційної структури органів управління територіальних громад. В більшості випадків, на думку авторів наукових праць, представлених в огляді літературних джерел, цей процес є складним і довготривалим, при цьому він потребує значних фінансових затрат.

3) Управління. Впровадження діджитал технологій у забезпечення інвестиційного потенціалу територіальної громади вимагає нових структур та підходів до управління організацією, в основі яких має бути два принципи – прозорість та підзвітність процесу.

4) Регулювання. Діджиталізація інвестиційної діяльності вимагає розробки нових нормативно-управлінських актів, документів та правил. Цей набір документів має забезпечувати ефективно і безпечно виконання всіх адміністративних процедур та завдань.

В свою чергу, потрібно відмітити, що у представлених вище наукових дослідженнях діджиталізація соціально-економічних процесів на рівні органів місцевого самоврядування впроваджується для досягнення таких цілей:

1. Забезпечення демократичних основ функціонування та розвитку територіальних громад на основі активізації громадської участі в процесі управління. Забезпечення цієї цілі може відбуватися на основі запровадження електронних платформ для опитування та голосування населення, збору петицій (включаючи їх підписання), проведення онлайн обговорень важливих соціально-економічних питань розвитку громади.

2. Впровадження електронних послуг на основі різноманітних онлайн-сервісів, що дають можливість населенню та бізнесу здійснювати комунікаційну взаємодію з державними органами влади та іншими установами при подачі заявок, сплати податків та зборів, отримання дозволів тощо. Запровадження електронних адміністративних сервісів органів влади у формі онлайн-прийому громадян, електронні форми звернень, системи адміністративних послуг, впровадження електронних систем контролю.

3. Імплементация електронної та медіа освіти включає розробку освітніх курсів, відео уроків, електронних посібників не тільки для школярів, але й для старшого покоління, яке дотепер, в більшості випадків, залишається недостатньо обізнаним з новими технологіями. В свою чергу, підвищення медіа освіти (просвітницькі лекції) серед громадян є важливим кроком у подоланні дезінформації.

4. Впровадження електронної телемедицини та психологічної допомоги. Реалізація

цілі може відбуватися за рахунок упровадження різноманітних електронних інструментів (верифікованих доказовими експертами в галузі медицини, психології та соціальної підтримки). Такі сервіси дадуть можливість громадянам проводити онлайн-консультації з лікарями, психологами та соціальними працівниками.

5. Забезпечення електронної комерції та логістики у формі різноманітних електронних інструментів проведення онлайн-продажів та закупівель товарів та послуг. Забезпечення цієї цілі дає можливість для розвитку ринкової конкуренції та прозорості при здійсненні комерційних операцій за рахунок відзвітів та оцінки покупців.

Враховуючи вище представлене, можна зробити висновок, що діджиталізація інвестиційної діяльності територіальних громад дає можливість імплементувати цифрові технологічні рішення у процес залучення та управління інвестиційними ресурсами. Така імплементация дає можливість вплинути на ефективність та транспарентність інвестиційної діяльності, подолати низку адміністративних перешкод та спростити процедури прийняття рішень.

До основних напрямів діджиталізації інвестиційної діяльності на рівні територіальної громади слід віднести: 1) запровадження електронних сервісів; 2) використання штучного інтелекту; 3) краудфандинг та краудінвестинг; 4) електронний документообіг та електронний підпис; 5) блокчейн технології.

1. Електронні сервіси для інвесторів, що розширять доступ до інформації про інвестиційний потенціал території, процедури реєстрації бізнесу, ринок праці, інфраструктуру тощо. Окресленому питанню присвячено значну кількість наукових праць. Так, дослідник Абдуллах Аль-Садік у своїй праці [9] розкриває роль електронного уряду (E-Government) у привабленні прямих іноземних інвестицій (ПІІ). Автором досліджено різні аспекти електронного уряду, зокрема доступ до інтернету, електронну інфраструктуру, доступ до публічної інформації тощо. Дослідження базувалося на даних понад 100 країн упродовж 2005–2018 рр. Дослідники Kim K. та An J. [13] встановили, як корупція впливає на зв'язок між E-Government та ПІІ (за даними 164 країн, 2010–2019 рр.). Авторами доведено, що E-Government є інструментом боротьби з корупцією та покращенням інвестиційного клімату, але зв'язок між E-Government та ПІІ може послабитися у країнах з високим рівнем корупції. Стаття висвітлює важливість боротьби з корупцією

для підвищення привабливості країни для іноземних інвесторів і показує, що розвиток E-Government є важливим інструментом для досягнення цієї мети.

Діджиталізація інвестиційної діяльності територіальних громад може включати впровадження електронних сервісів для інвесторів, що дозволяє з легкістю знаходити необхідну інформацію про територію, перевіряти наявність різноманітних проєктів та отримувати доступ до різних послуг у сфері інвестування. Окремі електронні сервіси для інвесторів, що використовуються в діджиталізації інвестиційної діяльності територіальних громад, включають: електронні платформи з інформацією про інвестиційні проєкти та можливості на території громади; інтерактивні карти з розміщенням інвестиційних об'єктів та вільних земельних ділянок на території громади; електронні сервіси, що дозволяють інвесторам отримати дозволи та ліцензії на розробку та експлуатацію інвестиційних проєктів; електронні системи моніторингу та контролю за реалізацією інвестиційних проєктів на території громади; інформаційні портали та додатки з актуальною інформацією про інвестиційну діяльність на території громади та відповідними індикаторами її ефективності; електронні сервіси з підтримки експортної діяльності місцевих підприємств.

2. Використання штучного інтелекту.

Застосування штучного інтелекту дозволяє аналізувати великі обсяги даних та прогнозувати інвестиційні ризики та можливості. Штучний інтелект може використовуватися для аналізу та прогнозування економічних процесів, а також для автоматизації та оптимізації процесів управління інвестиційними проєктами. У праці [18] розглядається вплив штучного інтелекту на процес прийняття інвестиційних рішень у венчурних капіталовкладеннях. Стаття описує основні переваги використання штучного інтелекту в інвестиційному процесі (збільшення швидкості та точності аналізу даних, зниження ризиків та підвищення ефективності прийняття рішень). Крім того, автори статті обговорюють найбільш ефективні методи використання штучного інтелекту в інвестиційному процесі (аналіз тексту, розпізнавання образів, машинне навчання та прогнозування).

3. Краудфандинг та краудінвестинг.

Краудфандинг та краудінвестинг є одними з найбільш інноваційних і ефективних інструментів фінансування інвестиційних проєктів у сучасному світі. Діджиталізація цих інструментів може значно полегшити доступ до

інвестиційного капіталу для територіальних громад. Сучасні дослідники детально розглядають питання технологій збору коштів для розвитку територіальних громад, аналізують можливості використання фондів, грантів та інших джерел, обґрунтовують вплив таких технологій на соціально-економічний розвиток територіальних громад та досліджують фактори, які впливають на їх успішність [10]. Важливою при цьому є співпраця між владою, громадськістю та бізнесом для забезпечення успішного впровадження технологій збору коштів.

Стойка В. досліджує концепцію краудфандингу та його потенціал як засобу фінансування проєктів, які можуть користуватися підтримкою місцевих громад, вивчає переваги та недоліки краудфандингу та виклики, які можуть виникнути при реалізації краудфандингових ініціатив у різних регіонах, наводить приклади успішних краудфандингових проєктів з усього світу та аналізує їх вплив на місцеві громади [7]. Важливо підкреслити місце і роль членів громади у розробці та реалізації краудфандингових ініціатив.

У контексті територіальних громад, краудфандинг та краудінвестинг можуть бути використані для фінансування різноманітних інфраструктурних проєктів, таких як будівництво доріг, шкіл, лікарень, спортивних комплексів тощо. Використання цих інструментів може дозволити територіальним громадам залучати кошти безпосередньо від мешканців, бізнесів та інвесторів, що може збільшити ефективність та прозорість інвестиційного процесу [1, с. 10–18]. Наприклад, в Україні досить активно розвивається краудфандинг для фінансування соціальних проєктів на місцевому рівні. Один з прикладів – це проєкт «Відкрий своє місто», який допомагає територіальним громадам відкривати нові соціальні простори, які зручні та доступні для місцевих мешканців. Також у деяких країнах є спеціалізовані платформи для краудінвестингу в інфраструктурні проєкти, такі як «Abundance Investment» у Великобританії.

4. Електронне документообіг та електронний підпис. Застосування електронного документообігу та електронного підпису дозволяє скоротити час на підготовку та обробку документів, зменшити витрати на паперову документацію та зберігання. Ці інструменти дозволяють здійснювати операції з документами та підписувати їх в електронному вигляді, що зменшує час на їх обробку та збереження, а також ризики помилок та шахрайства.

Українська законодавча база вже включає положення щодо використання

електронного документообігу та електронного підпису, зокрема Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» та Закон України «Про електронний цифровий підпис». Відповідно, територіальні громади можуть використовувати ці інструменти для здійснення інвестиційних операцій, наприклад, електронного підпису угод та контрактів, дозволяючи зменшити час і витрати на їх підготовку та підписання.

Дослідниця Загвойська О. [3] стверджує, що впровадження електронного документообігу та цифрового підпису в органах виконавчої влади України наразі є обмеженим, і залишаються значні виклики щодо розвитку необхідної законодавчої бази, інфраструктури та навичок. Дослідниця демонструє успішні приклади ініціатив на цифровізації в інших країнах, таких як Естонія та Нідерланди, які демонструють потенційні переваги електронного урядування для підвищення прозорості, ефективності та залучення громадян. Щодо інвестиційної діяльності, то авторка наголошує на важливості електронного документообігу та цифрового підпису для полегшення інвестиційного процесу та створення сприятливого бізнес-середовища.

5. Використання блокчейн-технологій. Блокчейн – це розподілена база даних, в якій інформація зберігається у взаємопов'язаних блоках. Кожен блок містить хеш-код попереднього блоку, що забезпечує надійність інформації та її захист від змін. Blockchain – це децентралізована, безпечна та прозора технологія бухгалтерської книги, яка може полегшити транзакції та ведення записів без посередників, таких як банки чи державні установи. У контексті інвестиційної діяльності технологія блокчейн може допомогти підвищити прозорість, зменшити транзакційні витрати та підвищити ефективність. Наприклад, платформи на основі блокчейну можна використовувати для безпечної та прозорої реєстрації прав власності та передачі активів, таких як земля, будівлі чи інтелектуальна власність. Це може допомогти зменшити суперечки щодо права власності та підвищити довіру інвесторів. Крім того, смарт-контракти на основі блокчейну можна використовувати для автоматизації інвестиційних угод, гарантуючи, що всі сторони дотримуються узгоджених умов, і зменшуючи ризик шахрайства або суперечок. Розумні контракти також можна запрограмувати на автоматичне вивільнення коштів на основі виконання певних умов, оптимізуючи

інвестиційний процес і зменшуючи адміністративні витрати. Технологія блокчейн забезпечує відстежуваність і підзвітність інвестиційної діяльності, дозволяючи зацікавленим сторонам відстежувати потік коштів і стежити за прогресом проекту. Загалом використання технології блокчейн має потенціал для значного підвищення ефективності, прозорості та підзвітності інвестиційної діяльності територіальних громад, сприяючи їх загальній цифровізації. Проте все ще є проблеми, які необхідно вирішити, наприклад, потреба в чіткій нормативно-правовій базі, відповідній технічній інфраструктурі та достатніх навичках і досвіді в розробці та впровадженні блокчейна.

Застосування технології блокчейн в економіці – це об'єктивна необхідність у руслі забезпечення захисту прямих іноземних інвестицій та покращення інвестиційного клімату в Україні. Вітчизняні дослідники [6, с. 65–69]. окреслюють перспективи застосування технології блокчейн як засобу захисту іноземних інвестицій в Україні. Приклади успішного використання блокчейн у фінансових секторах та запровадження блокчейн-технологій у підприємницькій діяльності аргументовано доводять переваги зазначеного.

Висновки. Діджиталізація інвестиційної діяльності територіальних громад є важливим кроком у покращенні економічного та соціального розвитку регіонів. Застосування різноманітних інноваційних технологій та електронних сервісів може значно спростити процес залучення інвестицій, покращити управління фінансовими ресурсами територіальних громад та забезпечити більшу прозорість та відкритість у взаємовідносинах з інвесторами. Крім того, використання діджиталізації сприятиме підвищенню ефективності відслідковування використання інвестицій та розподілу коштів. Реалізація цих заходів вбачається важливим кроком у забезпеченні сталого розвитку територіальних громад та підвищенні їх конкурентоспроможності. Водночас, діджиталізація має свої ризики, особливо щодо безпеки даних та збереження конфіденційності. Тому, на підтримку діджиталізації, необхідна підготовка висококваліфікованого персоналу та розробка відповідних стандартів та правил для забезпечення безпеки даних та захисту від кібератак.

Отже, з одного боку, діджиталізація інвестиційної діяльності територіальних громад виступає важливим інструментом у забезпеченні сталого розвитку регіонів, з іншого – її використання потребує обережного та відповідального підходу.

Бібліографічний список

1. Богуцька О. Краудінвестинг як механізм фінансування підприємств в умовах цифрової трансформації. *Economics&Development*. 2019. Т. 1. № 1. С. 10–18. URL: <https://bit.ly/3mQDnCs> (дата звернення: 13.03.2023).
2. Диба М.І. Гернего Ю.О. Діджиталізація економіки: світовий досвід та можливості розвитку в Україні. *Фінанси України*. 2018. № 7. С. 50–63.
3. Загвойська О. Електронне урядування на місцевому рівні. *Вітчизняний і зарубіжний досвід впровадження електронного документообігу в органах виконавчої влади* : матеріали науково-практ. конф., м. Київ, 28 липня 2008 р. Київ, 2008. С. 11–66. URL: <https://bit.ly/427Qq2b> (дата звернення: 13.03.2023).
4. Маковоз О., Мельник А. Технологія блокчейн в інвестиційному процесі. *Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я*. 2020. Т. 3. С. 190. URL: <https://bit.ly/3JzTgWz> (дата звернення: 13.03.2023).
5. Семилітко Д. Діджиталізація в дії: як цифрова трансформація бізнесу впливає на успіхи компанії. *Аудитор України*. 2019. № 5. С.75–79.
6. Сідак В.С., Москов В.А. Технології блокчейн в економіці України як механізм захисту прямих іноземних інвестицій. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Економіка і менеджмент*. 2019. № 36 С. 65–69.
7. Стойка В. Краудфандинг як інструмент стимулювання розвитку територіальних громад. *Наукові перспективи*. 2023. № 12(30). DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-12\(30\)-252-261](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-12(30)-252-261) (дата звернення: 08.03.2023).
8. Тогобицька В.Д. Генеза цифрової трансформації державного управління соціально-економічних ризиків в умовах діджиталізації. 2017. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=918>. (дата звернення: 08.03.2023).
9. Al-Sadiq A. The Role of E-Government in Promoting Foreign Direct Investment Inflows. *IMF Working Papers*. 2021. Vol. 16. No. 141. DOI: <https://doi.org/10.5089/9781513566795.001> (дата звернення: 08.03.2023).
10. Bashlai S., Salata H. Fundraising technology to stimulate the development of territorial communities. *Scientific Notes of Ostroh Academy National University, «Economics» Series*. 2021. Vol. 1. No. 20(48). P. 96–101. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2021-20\(48\)-96-101](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2021-20(48)-96-101) (дата звернення: 08.03.2023).
11. Ferrari A. et al. Drivers, barriers and impacts of digitalisation in rural areas from the viewpoint of experts. *Information and software technology*. 2022. Vol. 145. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.infsof.2021.106816> (accessed: 08.03.2023).
12. Joseph J.D. Leveraging artificial intelligence in citizenship by investment programmes. *Regulating Artificial Intelligence in Industry*. London, 2021. P. 53–65. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003246503-5> (дата звернення: 08.03.2023).
13. Kim K., An J. Corruption as a Moderator in the Relationship between E-Government and Inward Foreign Direct Investment. *Sustainability*. 2022. Vol. 14, No. 9. DOI: <https://doi.org/10.3390/su14094995> (accessed: 08.03.2023).
14. Lechman E., Anacka H. Digitalization process and its impact on economic growth. *Digitalization and economic development*. London, 2022. P. 28–46. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003198284-2> (дата звернення: 08.03.2023).
15. Lekhanya L.M. The digitalisation of rural entrepreneurship. *Entrepreneurship – trends and challenges*. 2018. DOI: <https://doi.org/10.5772/intechopen.75925> (дата звернення: 08.03.2023).
16. Nikiforova V.D. et al. Dialectics of the processes of digitization of the socio-economic system. *Digital Economy: Complexity and Variety vs. Rationality*. Cham: Springer International Publishing, 2019. P. 690–697.
17. Röhm S., Bick M., Boeckle M. The Impact of Artificial Intelligence on the Investment Decision Process in Venture Capital Firms. *Artificial Intelligence in HCI*. Cham, 2022. P. 420–435. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-05643-7_27 (дата звернення: 08.03.2023).
18. Sidorenko E., Bartsits I., Khisamova Z. The efficiency of digital public administration assessing: theoretical and applied aspects. *Public administration issues*. 2019. Vol. 2. P. 93–114.
19. Rolandi S. et al. The digitalization of agriculture and rural areas: towards a taxonomy of the impacts. *Sustainability*. 2021. Vol. 13. No. 9. DOI: <https://doi.org/10.3390/su13095172> (дата звернення: 08.03.2023).
20. Vasilev V.L. et al. Digitalization peculiarities of organizations: A case study. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*. 2020. Т. 7. No. 4. P. 31–73.
21. Xu J., She S., Liu W. Role of digitalization in environment, social and governance, and sustainability: review-based study for implications. *Frontiers in psychology*. 2022. Vol. 13. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.961057> (дата звернення: 08.03.2023).

References

1. Bohutska O. (2019) Kraudinvestynh yak mekhanizm finansuvannya pidpriumstv v umovakh tsyfrovoy transformatsii. *Economics&Development*, t. 1, no. 1, pp. 10–18. Available at: <https://bit.ly/3mQDnCs> (accessed 13 March 2023).
2. Dyba M.I. Herneho Yu.O. (2018) Didzhytalizatsiia ekonomiky: svitovyi dosvid ta mozhlyvosti rozvytku v Ukraini. *Finansy Ukrainy*, no. 7, pp. 50–63.
3. Zahvoiska O. (July 28, 2008) Elektronne uriaduvannya na mistsevomu rivni. Vitchyzniani i zarubizhnyi dosvid vprovadzhennia elektronnoho dokumentoobihu v orhanakh vykonavchoi vlady: materialy naukovo-prakt. konf. Kyiv, pp. 11–66. Available at: <https://bit.ly/427Qq2b> (accessed 13 March 2023).
4. Makovoz O., Melnyk A. (2020) Tekhnolohiia blokchein v investytsiinomu protsesi. *Informatsiini tekhnolohii: nauka, tekhnika, tekhnolohiia, osvita, zdorovia*, t. 3, p. 190. Available at: <https://bit.ly/3JzTgWz> (accessed 13 March 2023).
5. Semylytko D. (2019) Didzhytalizatsiia v dii: yak tsyfrova transformatsiia biznesu vplyvaie na uspihky kompanii. *Audytory Ukrainy*, no. 5, pp. 75–79.
6. Sidak V.S., Moskov V.A. (2019) Tekhnolohii blokchein v ekonomitsi Ukrainy yak mekhanizm zakhystu priamykh inozemnykh investytsii. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Ekonomika i menedzhment*, no. 36, pp. 65–69.
7. Stoika V. (2023) Kraudfandynh yak instrument stymuliuвання rozvytku terytorialnykh hromad. *Naukovi perspektyvy*, no. 12(30). DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-12\(30\)-252-261](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-12(30)-252-261) (accessed 08 March 2023).
8. Tohobytska V.D. (2017) Heneza tsyfrovoy transformatsii derzhavnoho upravlinnia sotsialno-ekonomichnykh ryzykiv v umovakh didzhytalizatsii. Available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=918>. (accessed 08 March 2023).
9. Al-Sadiq A. (2021) The Role of E-Government in Promoting Foreign Direct Investment Inflows. *IMF Working Papers*, vol. 16, no. 141. DOI: <https://doi.org/10.5089/9781513566795.001> (accessed 08 March 2023).
10. Bashlai S., Salata H. (2021) Fundraising technology to stimulate the development of territorial communities. *Scientific Notes of Ostroh Academy National University, "Economics" Series*, vol. 1, no. 20(48), pp. 96–101. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2021-20\(48\)-96-101](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2021-20(48)-96-101) (accessed 08 March 2023).
11. Ferrari A. et al. (2022) Drivers, barriers and impacts of digitalisation in rural areas from the viewpoint of experts. *Information and software technology*, vol. 145. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.infsof.2021.106816> (accessed 08 March 2023).
12. Joseph J.D. (2021) Leveraging artificial intelligence in citizenship by investment programmes. *Regulating Artificial Intelligence in Industry*. London, pp. 53–65. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003246503-5> (accessed 08 March 2023).
13. Kim K., An J. (2022) Corruption as a Moderator in the Relationship between E-Government and Inward Foreign Direct Investment. *Sustainability*, vol. 14, no. 9. DOI: <https://doi.org/10.3390/su14094995> (accessed 08 March 2023).
14. Lechman E., Anacka H. (2022) Digitalization process and its impact on economic growth. *Digitalization and economic development*. London, pp. 28–46. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003198284-2> (accessed 08 March 2023).
15. Lekhanya L.M. (2018) The digitalisation of rural entrepreneurship. *Entrepreneurship – trends and challenges*. DOI: <https://doi.org/10.5772/intechopen.75925> (accessed 08 March 2023).
16. Nikiforova V.D. et al. (2019) Dialectics of the processes of digitization of the socio-economic system. *Digital Economy: Complexity and Variety vs. Rationality*. Cham: Springer International Publishing, pp. 690–697.
17. Röhm S., Bick M., Boeckle M. (2022) The Impact of Artificial Intelligence on the Investment Decision Process in Venture Capital Firms. *Artificial Intelligence in HCI*. Cham. P. 420–435. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-05643-7_27 (accessed 08 March 2023).
18. Sidorenko E., Bartsits I., Khisamova Z. (2019) The efficiency of digital public administration assessing: theoretical and applied aspects. *Public administration issues*, vol. 2, pp. 93–114.
19. Rolandi S. et al. (2021) The digitalization of agriculture and rural areas: towards a taxonomy of the impacts. *Sustainability*, vol. 13, no. 9. DOI: <https://doi.org/10.3390/su13095172> (accessed 08 March 2023).
20. Vasilev V.L. et al. (2020) Digitalization peculiarities of organizations: A case study. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, t. 7, no. 4, pp. 31–73.
21. Xu J., She S., Liu W. (2022) Role of digitalization in environment, social and governance, and sustainability: review-based study for implications. *Frontiers in psychology*, vol. 13. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.961057> (accessed 08 March 2023).

Стаття надійшла до редакції 31.05.2023

Petro Pyvovar

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Head of The Educational-Scientific Center
of Space and Geo-Information Technologies
Polissia National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7668-2552>

Ludmyla Tarasovych

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Management and Marketing
Polissia National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0740-6567>

Tetiana Prysiazhna

Postgraduate Student
Polissia National University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-8933-4819>

DIGITALIZATION OF INVESTMENT ACTIVITIES OF TERRITORIAL COMMUNITIES: CONCEPTUAL BASIS, MANAGEMENT MECHANISM AND STRATEGIC ORIENTATIONS

The article highlights the conceptual foundations of digitizing the investment activities of territorial communities and substantiates the possibilities of increasing the efficiency of managing this process. The digitization of socio-economic processes in territorial communities is proposed to be considered as a complex of administrative, program-technical actions of the management bodies of territorial communities, which lead to the transformation of established traditional practices and procedures into a digital format (electronic document circulation, tax administration, electronic platforms for the provision of administrative services, electronic reporting systems, environmental monitoring systems, etc.). Attention is focused on the fact that the program-technical support of the actions of the management bodies of territorial communities is based on a complex of four aspects – technology, organization, management, regulation, which have a positive impact on the formation of the investment potential of the community. It is argued that the digitization of investment activities is an active tool for attracting and managing investment resources in territorial communities, ensuring their economic development. It is proven that digitization enables the implementation of digital technological solutions in the process of attracting investments from the perspective of ensuring the efficiency and transparency of investment activities, overcoming administrative barriers, and simplifying decision-making procedures. The main directions of digitizing investment activities at the level of territorial communities include the introduction of electronic services, the use of artificial intelligence, crowdfunding and crowdfinancing, electronic document circulation and electronic signatures, blockchain technologies. Theoretically, it is proven that the application of various innovative technologies and electronic services can greatly simplify the process of attracting investments, improve the management of financial resources of territorial communities, and ensure transparency and openness in interactions with investors.

Keywords: digitization, investments, investment support, territorial communities, strategy, electronic services, artificial intelligence, crowdfunding, crowdfinancing, blockchain technologies.